

К. т. н. Куценко В. Й.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КРИЗА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ – МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА КРИЗА

Перманентна полісистемна криза суспільства й бізнесу в Україні та світі свідчить про те, що сталий (без кризовий, животворний, довговічний) розвиток суб'єкта господарювання та суспільства досягається на основі економічної безпеки – захищеності трудящих від внутрішніх та зовнішніх загроз їхньої життєдіяльності. Але, щоб здобути стабільну незалежність, звільнитися від усілякого роду соціально-економічних потрясінь, злих вчинків внутрішнього та оточуючого середовища, недостатньо ні законодавчих правових актів, ні погроз, ні покарань, ні креативного ума стратегів, ні фінансового капіталу, на що так розраховує сьогодні переважна більшість сучасного бізнесу. Оскільки «криза» (з давньо грець. «*вирок, суд*») – це покарання за беззаконня, то бізнес, який чинить беззаконня, порушуючи загальнолюдські морально-етичні цінності (совість, чесність, відкритість, доброзичливість, пропонуючи споживачам часто соціально шкідливі товари, послуги, та ще й за малодоступними цінами для нижнього класу, дбаючи переважно за особисте збагачення, що вже не є економікою, а хрематистикою – за класиком економіки Аристотелем), резонно такий бізнес періодично потерпає від усякого роду непередбачуваних потрясінь, тобто, стабільно залишається в небезпечному (незахищеному) стані. Тому сталий розвиток для більшості практично залишається недосяжним.

Отже, знаючи причину небезпек, просто вирішується ця проблема без жодних інвестицій: щоб здобути стабільну безпеку господарювання та не допустити кризи, єдиним виходом є відродження соціальної відповідальності перед людьми та довкіллям через дотримання соціокультурної (морально-етичної) системи господарської діяльності на мікро- та макрорівнях, що починається, перш за все, зміною свідомості та поведінки життєдіяльності кожного з нас. І час такому переосмисленню людського буття настав. Мир, злагода і об'єднання заради процвітання й добробуту суспільства і сталого розвитку, а не конкуренція і розбрат, торгіві чи гарячі війни; не максимізація прибутків власників будь-якою ціною, а місія підприємства – добробут трудящих через задоволення, перш за все, фізіологічної нужди та потреб життєдіяльності переважної більшості місцевих споживачів у доброякісній продукції (послугах) за доступними цінами.

Підприємці, громадські діячі та вчені приходять до такого розуміння. Так, Український союз промисловців і підприємців (УСПП) зазначає, що

«морально-етична складова має вирішальне значення для подолання кризи» та формування «сталого економічного розвитку. ...стрімко розвивається світовий рух соціально відповідального бізнесу, в якому досягнення економічної ефективності сприймається лише на фоні етичного та турботливого ставлення до громади, споживачів, трудових колективів, навколишнього середовища. Президент УСПП, голова Антикризової ради громадських організацій А. Кінах наголошує: «В народі говорять: якщо не знаєш як вчинити, вчиняй за совістю. ...нині пріоритетом треба зробити саме морально-етичну складову, поклавши її в основу виховання управлінських кадрів, зробивши «пунктом №1» кадрових конкурсів та призначень. Лише духовне, морально свідоме суспільство готове здійснити реформи, забезпечити якісні результати в розбудові міцної, процвітаючої, європейської держави» [4]. «Моральне оздоровлення влади й суспільства» учений, публіцист М.Ф.Маринович справедливо вважає українською ідеєю. Більшість населення України також визнає, «що головною причиною нинішньої кризи є занепад моральних цінностей. Отже, навіть на прагматичному рівні ми починаємо розуміти, що нехтування Божим законом веде всю країну до краху». Саме моральна культура наближає нас до національної єдності [5]. Проф. Сидоренко Л. І. нагадує, що за національною духовною культурою «Моральність, практичність та краса в світосприйманні українця були єдиним цілим» [6]. Підприємець В. Комаров застерігає, що «Криза підприємства – криза його економічної безпеки»; «криза підприємства – криза його кадрової і психологічної безпеки» [1]. Канд. екон. наук Корольова Л.А. наголошує на суттєвому впливі організаційної культури на ЕБП як головного чинника розвитку його економіки. «Методи адміністрування, морально-психологічний клімат в колективі» можуть вплинути на стан економічної безпеки. Головним завданням втілення організаційної культури є формування керівництва на «прихильність цінностям «нового підприємства»», яке повинно «стати прикладом для інших співробітників»[2]. Академік Нікітенко П. Г., ноосферолог основною проблемою ЕБП та його розвитку вважає «моральне старіння... організації економіки». Необхідне дотримання «культурних цінностей, моралі: відтворення людини як особистості, зміцнення сім'ї, підвищення життєздатності соціуму в цілому; зміцнення єдності народу, примноження його моральних і духовних цінностей і традицій; сприяння підвищенню культурного рівня та моральному оздоровленню колективу». Все відомо, то ж, за добру справу, друзі!

Список використаних джерел:

1. Комаров В. Экономическая безопасность в условиях кризиса. 20 февраля, 2009. – http://psj.ru/saver_people/detail.php?ID=15332
2. Королева Л. А. Обеспечение экономической безопасности предприятия на основе развития его организационной культуры. Тема диссертации и автореферата, 2011. Научная библиотека диссертаций и авторефератов disserCat – <http://www.dissercat.com/content/obespechenie-ekonomicheskoi-bezopasnosti-predpriyatiya-na-osnove-razvitiya-ego-organizatsion#ixzz5bkrKftBd>
3. Экономическая безопасность: теория, методология, практика / под науч. ред. Никитенко П. Г., Булавко В. Г.; Ин-т экономики НАН Беларуси. – Минск: Право и экономика, 2009. – 394 с.
4. Морально-етична складова має вирішальне значення для подолання кризи [Електронний ресурс]/ Український союз промисловців і підприємців. 2016. – Режим доступу: <https://uspp.ua/moralno-etichna-skladova-maje-virishalne-znachennya-dlya-podolannya-krizi.html>
5. Маринович М. Ф. Криза моральності. 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tyzhden.ua/Society/4680>
6. Сидоренко Л. І. Сучасна екологія: наукові, етичні та філософські ракурси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Cidorenko/Cid-ekol-6.html>

Кучеренко С. К.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПРОБЛЕМИ БАЛАНСУВАННЯ РИНКУ ПОСЛУГ ЖКГ В ІСНУЮЧИХ
УМОВАХ ЦІНОУТВОРЕННЯ В ГАЗОПОСТАЧАННІ**

У нинішньому році ринок послуг ЖКГ в Україні знаходиться в стані балансування через необхідність чергового підвищення ціни на газ у процесі виконання взятих Україною перед Міжнародним валютним фондом (МВФ) зобов'язань щодо доведення внутрішньої ціни на газ в Україні до рівня світової ринкової ціни. На цьому етапі виявилися чергові проблеми, викликані сукупністю вчасно не вирішених питань стосовно обліку використання газу, ціноутворення в сфері теплопостачання та інших, в яких ціна газу відіграє суттєву роль.. Ситуація, що склалася на ринку газопостачання в системі ЖКГ, потребує певного вивчення й визначення більш об'єктивного погляду на першочергові кроки і ціноутворенні, що й і пояснює актуальність даної доповіді.

Сучасний стан розвитку ринку послуг в системі житлово-комунального господарства (ЖКГ) характеризується крайньою динамічністю, яка характеризує процес встановлення більш сталих пропорцій, окремі параметри яких відображаються законодавчими та виконавчими документами та досліджуються багатьма фахівцями і науковцями. Законодавча і організаційна база сучасного ринку послуг ЖКГ сформована, зокрема, положеннями Законів України про